

Новак Олена Миколаївна

omnovak@ukr.net

викладач кафедри української мови, літератури та культури

ФЛ КПІ ім. Ігоря Сікорського,

Голова Польського культурно-освітнього

товариства «Родина» (м. Бровари),

Заслужений діяч культури Польщі

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З НАЦІОНАЛЬНИМИ МЕНШИНАМИ

Права національних меншин у нашій державі визначено у різних законодавчих актах, зокрема в Конституції України, Декларації прав національностей України, Законі «Про національні меншини в Україні» та інших. Одним із механізмів реалізації цих прав є створення громадських організацій, що мають сприяти задоволенню і розвитку культурно-освітніх, соціальних, правових та матеріальних потреб національних меншин.

Польське культурно-освітнє товариство «Родина» провадить діяльність у м. Бровари (Київська обл.) від 2001 року за різними напрямками: освітнім (вивчення мови, історії, літератури, географії), культурним (дослідження культури, традицій, участь у фестивалях та конференціях), образотворчо-розвивальним (організація для дітей та дорослих різних майстер-класів в «Академії пані Клекси»), мистецьким (вокально-танцювальний ансамбль «Wszystko w porządku!» // «Все гаразд!», театральна студія «Teatryk polski „Otwarte drzwi”» // «Польський театрик „Відчинені двері”») та іншими.

Громадська організація «Родина» насамперед є формою соціальної інтеграції мешканців міста та району, які є поляками або мають польське походження і прагнуть зберегти традиції своїх дідів-прадідів. Слід зазначити, що з часом до товариства долучилося чимало громадян різних національностей, котрих цікавила мова, історія та культура Польщі. Нині у ПКOT «Родина» 198 осіб (від 2017 року членство фіксоване) віком від 14 до 80 років. На вересень 2020 року польську мову та історію у товаристві вивчає 134 особи, з яких 90 – діти та молодь віком до 17 років.

Польське товариство є організатором різних загальноміських заходів: неодноразово проводили конкурси малюнків, концерти, презентації, народні читання. Вже традиційними стали Дні польського кіно (2013 р., 2016–2019 рр.), запам'ятали броварці і яскравий насичений подіями фестиваль польської культури до 100-річчя незалежності Польщі (2018 р.).

Звісно, що для втілення будь-якого задуму потрібні не лише бажання, креативність та праця багатьох однодумців, а й чималі кошти, які не покриваються членськими внесками чи благодійними пожертвами. Тому щороку «Родина» подає проєкти до різних фондів, неурядових організацій, консульського відділу при посольстві Республіки Польщі в Україні. Деякі проєкти організація реалізовує самотужки.

За роки діяльності товариство налагодило співпрацю з міськими та обласними органами влади. Броварська міськрада не підтримує товариство фінансово безпосередньо, але будь-які приміщення, зали, бібліотеки, музеї, необхідні технічні засоби завжди надає безоплатно, сприяє проведенню будь-яких заходів та запрошує до участі (Дні міста, конференції, фестивалі, прийом делегацій з різних міст-побратимів, зустрічі з делегаціями з ОБСЄ). Так, 8-12 грудня ПКOT «Родина» брало участь у семінарі «Модельне співробітництво органів державного управління та неурядових організацій» в рамках проєкту «Адаптація до українських умов та впровадження моделі співпраці між державним управлінням (ОМС) та НУО для міста Бровари та Уманського району», організованого спільно з Конвентом Самоврядної Співпраці Польща – Україна [1].

Можна сказати, що певною мірою товариство «Родина» є візитівкою Броварів, коли йдеться про співпрацю міської влади з національними меншинами. Парламентська Асамблея Ради Європи відзначила місто Європейським дипломом (2014 р.) та Почесним прапором (2015 р.) за впровадження європейських ідей у життя своїх мешканців та активну співпрацю з європейськими містами у різноманітних галузях [2]. Тож про діяльність товариства знають і в Раді Європи.

Громадська і волонтерська діяльність дуже часто поняття тотожні. Товариство «Родина» не обмежується лише головними статутними напрямками роботи, а й долучається до різних

доброчинних акцій як на міському, так і на державному рівнях. Зокрема, було проведено концерти та ярмарки, а зібрані кошти передано на потреби військових підрозділів, Ірпінського військового шпиталю. Неодноразово було організовано акції, а яких збирали чи купували книги (співпраця з Книжковою сотнею) для дітей загиблих захисників, а також збирали і відсиляли книги для бібліотек у Луганській та Дніпропетровській областях.

Громадська організація об'єднує різні вікові та соціальні групи людей і часом буває нелегко задовольнити потреби усіх, особливо коли чи не щодня постають нові проблеми. Багато молоді й родин виїжджає до Польщі, хтось на навчання, хтось на роботу, і не повертаються до України. Деякі літні люди лишаються самотніми. Дехто приходить до ГО вивчити мову, аби отримати карту поляка чи поїхати на заробітки до Польщі, а залишається у товаристві на роки, ще й родину свою залучає до заходів організації. Попри всі виклики сьогодення «Родина» розвивається, планує, навчається, вдосконалює та запроваджує нові форми роботи. Кілька років поспіль у співпраці з польською Фундацією «Свобода і демократія» молодь і дорослі брали участь у лідерських тренінгах. Цьогоріч школа лідерів проходить в онлайні, члени товариства навчилися бути на віддалі і лишатися командою. ПКОТ «Родина» має амбітні плани, зокрема створення музею родини Квятковських та польського культурного центру у Броварах. І це цілком реально для людей, які співпрацюють на засадах взаємоповаги, розумного компромісу, довіри, розподілу обов'язків, командної роботи, спільних цінностей.

З діяльністю Польського культурно-освітнього товариства «Родина» можна ознайомитися на сторінці у Фейсбук:

www.facebook.com/Польське-культурно-освітнє-товариство-Родина-1495719750513191

Список використаних джерел

1. <http://brovary-rada.gov.ua/news/19523.html>.
2. <http://brovary-rada.gov.ua/content/mista-pobratimi.html>.